

Večernik

Leto II. (IX.), šte. 185

Maribor, četrtek 16. avgusta 1928

»JUTRA«

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš po tarifu

Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Iščejo se pota sporazuma . . .

KOROŠČEVA VLADA NAJ GRE. — »VREME« ZA NEVTRALNO VOLILNO VLADO.

BEograd, 16. avgusta. V vseh političnih krogih je vzbudil veliko pozornost članek današnjega »Vremena«, ki piše pod naslovom »Iščejo se pota za sporazum« med drugim:

Vprašanje vzpostavitve stikov s KDK in s Hrvati se v mnogih političnih krogih pozdravlja kot vprašanje prvega reda, kot osnovno vprašanje našega državnega življenja, kateremu je treba posvetiti vso pažnjo. Tako pri radikalih kot pri demokratih se postavljajo zahteve, da je treba poiskati sporazumne točke s KDK, da se poiščejo nova pota za mirno rešitev osnovnega državnega vprašanja. V tozadevnih kombinacijah so pripravljene v Beogradu upoštevati tudi zahteve, ki jih postavlja KDK. Podoba je, da ne bo mogoč sporazum, če se ne sprejme zahteva, da se sedanja narodna skupščina razpusti. Mnogi politični krogi smatrajo, da se je treba vrniti k kombinaciji

nevtralne volilne vlade, za čije imenovanje bi bil sedanji trenutek mnogo ugodnejši kot kedaj prej. Generalu Hadžiću, da ni uspelo sestaviti vlade le radi tega, ker so hrvatski nevtalci zahtevali takojšen razpis novih skupščinskih volitev. Vlada dr. Korošca je sedaj opravila najnujnejše posle z narodno skupščino. Zato ni danes nobenega razpisa več, da ne bi mogla ostvariti misel nevtralne volilne vlade. V političnih krogih smatrajo tudi, da bo treba priti do sporazuma, če se vizije ustave in pravnih dejstev in to po srednji liniji, tako da se na eni strani obvaruje državno edinstvo, na drugi strani pa zadovolji potrebam in zahtevam poedinih pokrajin, zlasti Hrvatke. »Vreme« smatra, da bi mogla priti ta vprašanja na dnevni red prihodnje narodne skupščine, v kateri bi sodelovala tudi KDK.

Prazne nade in provokacije

NADE V NESLOGO KDK SO PRAZNE. — VPRAŠANJE NOVE DRŽAVNE UREDITVE. — OROŽNIŠKE PREISKAVE V OKOLICI ZAGREBA.

Včeraj je v Zagrebu neki ugledni član KDK novinarjem v razgovoru o položaju dejal sledeče:

Naša javnost je precej nestrpna in tudi elementi se najdejo, ki pripovedujejo ljudem, da je naše vodstvo neodločno, da ne more priti do pravih sklepov in da je celo nesložno. Taki elementi s svojim govorjenjem ne bodo imeli uspeha, ker so vsi zaupniki, organizatorji in poslanci KDK dobro poučeni o položaju. Samo one v Beogradu boli in teži, ker ne morejo dognati pravih sklepov vodstva, ki so v glavnem že gotovi, a niso za javnost. Za boljše razumevanje današnje politične situacije pa naj služi to-le:

Vsak razgovor med vlado in njenimi strankami ter KDK je izključen. Neresno in izmišljeno je pripovedovanje o miroljubnem prizadevanju od strani beograjskih političnih krogov. Posredovalci se zastonj trudijo, vso delo je prazno že radi tega, ker niso od nikogar pooblašteni. Mogoči so samo razgovori med nami in predstavniki Srbije.

In to so?

Vlada in sedanji predstavniki srbijskih strank niso. Ne! Prve predstavnike Srbije morajo pokazati šele novo, svobodne volitve. Z njimi bomo lahko razgovarjali in sicer na novo v duhu druge točke naših sklepov, sprejetih 1. t. m. v hrvatski zbornici.

Tedaj je prišel neki inozemski novinar ter vprašal po končnih težnjah o reorganizaciji države.

Bundesstaat, wenn nicht Staatenbund — je bil odgovor. V kratkem bi se to po našem reklo: federacija, če že ne konfederacija.

Ko skrbi vodstvo KDK ob vsakem koraku za mir in red med narodom, je ljudstvo zagrebške okolice zelo razburilo prihod številnih orožniških odredov. Ti orožniški oddelki hodijo po vaseh ter iščejo orožje. V Gračanih je prišlo včeraj ob prihodu orožništva do demonstracij proti vladi. Orožništvo je taktično nastopalo ter se odstranilo. Aretirali niso nikogar, zaplenili so pa nekaj starih bajonetov in revolverjev, ki so ostali ljudem še iz

vojne in prevratne dobe.

Značilen dokument beograjske politike je izjava našega poslaništva v Budimpešti. Poslaništvo je smatralo za potrebno in primerno poučiti inozemstvo s posebnim komuniquejem o našem političnem položaju. Povspelo se je pri tem do famozne teorije o »starem in novem teritoriju«. Objava pripoveduje, da pripisuje inozemstvo preveliko važnost KDK ter da se napčno ocenjuje kabinet Dr. Korošca. V tej vladi imajo polovico portfeljev politiki »novega« teritorija. Končno se še zatiruje, da podpira vlado 71 poslancev »novega« teritorija ter da je v vladni večini šest Hrvatov. Vlada si daje najslabše spričevalo, ko dovoljuje poslaništvu tako »poučevanje« inozemstva.

Nesreča slovenskega inženjerja v Zagrebu.

Včeraj popoldne se je ponesrečil v Zagrebu inž. Josip Petrič, rodom iz Ljubljane, stanujoč na Maksimirski cesti. Med delom je namreč prenapet dvignil pokrov s kotla, v katerem se je kuhala smola, ki se mu je nato razlila po glavi in rokah in ga močno opekla. Težko ranjenega so prepeljali v bolnico usmiljenih sester.

Močno razgrajanje.

Prejeli smo: Stranke, stanujoče v bližini gostilne »Pri Prleku« v Tattenbachovi ulici, prosimo tem potomi policijski komisarijat, da nam že vendar enkrat zajamči nočni mir, ker vse dosedanje pritožbe niso nič koristile. Razgrajanje in vpilje pijancev traja pozno v noč in nam onemogoča vsak počitek. Vsaj par uric na dan bi se radi oddahnili po trudu in delu.

Zlata damska broša

z dijamantom je bila včeraj zgubljen na poti iz mestnega parka mimo vinarške šole v Kamnico, oziroma v nasprotni smeri do Puškinove ulice. Pošten najditelj se naproša, da jo odda v upravi »Večernika«.

Cestno policijski prestopki

so tudi včeraj dosegli »časno« število 18 prijav. Vsekakor znamenje, da se bo Mariboru mnogo vozi — brez glave. Tudi to je rekord svoje vrste.

Izjave predsednika Pribičevića

PRI NADŠKOFU DR. BAUERJU. — A TENTATOVSKO GROŽNJE IN BEOGRAJSKA POLICIJA — NESLOGA V VRSTAH KDK IZKLJUČENA.

ZAGREB, 16. avgusta. Danes opoldne se je odpeljal Svetozar Pribičević z avtom na Bled, kjer ostane nekaj časa na oddihu pri narodnem poslancu Slveglu v vili Wilsonia. Pred odhodom iz Zagreba je dal Pribičević novinarjem, ki so ga vprašali po pomenu njegovega obiska pri nadškofu Bauerju, nekaj zanimivih izjav. Dejal je, da je smatral za svojo dolžnost, da obišče zagrebškega nadškofa, katerega pozna osebno že izpred prevrata, ko je bil dr. Bauer v srbohrvatski koalicijski in član delegacije hrvatskega sabora v Budimpešti. Dr. Bauer je sodeloval — pravi Svetozar Pribičević — v vseh naših pokretnih inorabah in sem se mu moral zahvaliti tudi za njegov trud in naklonjenost, ki jo je izkazal Kmečkodemokratski koalicijski s tem da je vodil osebno vse cerkvene obrede in svečanosti o priliki pogreba Stjepana Radića. Svetozar Pribičević je dejal še nadalje, da ga je povabil nadškof

dr. Bauer v letni dvorec v Brezovici, kjer je bil pri njem tudi na večerji. Ob tej priliki se je govorilo o važnih nacionalnih vprašanjih. Na vprašanje novinarjev, ali res namerava dr. Bauer v posebnem pastirskem listu zavzeti svoje stališče do trenutnega političnega položaja, se Pribičević ni hotel izjaviti. V ostalem pa je ostro kritikoval nemarno poslovanje državnih oblastev v Beogradu, kjer niso znali preprečiti strašnega zločina, na katerega se je javno pozivalo. Pač pa je šla beograjska policija tako daleč, da je sporočila narodnemu poslancu Savi Kosanoviću, naj zapusti Beograd, češ da ne more jamčiti za njegovo osebno varnost v državni prestolici. Ob koncu svoje izjave je rekel Svetozar Pribičević, da bo prej padel Velebit v morje in da se bo prej Sava posušila, kot or pa da bi nastale kakšne nesloge v vrstah KDK.

25-letnica Sokola v Ljutomeru

Letos je minulo 25 let, odkar so se zbrali v Ljutomeru vrli takratni narodnjaki iz Ljutomera in okolice k posvetovanju o ustanovitvi Sokolskega društva. Mnogi izmed teh, dr. Chloupek, Joško Rajh, Babnik, dr. Rosina in drugi so že med pokojniki. S pomočjo narodnjakov iz sosednih krajev in zlasti ob krepkem sodelovanju bratov Hrvatov iz Varaždina se je takrat ustanovil Murski Sokol, ki se je pozneje prekrstil v Ljutomerskega Sokola. Današnji voditelji društva, ki so z neprimerno požrtvovalnostjo celega naroda, zlasti pa ožjega ljutomerskega okoliša, društvu pred par leti zgradili krasen dom, so se odločili, da društvo proslavi 25-letnico svojega obstoja na slovesen način.

Prvotno na 11. in 12. tm. določeno slavnost so društveni funkcionarji z ozirom na smrt velikega narodnega borca gosp. Štefana Radića preložili na čas po Radićevem pogrebu, na 14. in 15. tm., gesta, ki je lepo odjeknila v celi naši javnosti, zlasti v oni, kateri je bilo znano, da je ta sklep bil zvezan s težko materialno žrtvo za društvo. Vkljub temu pa je bil predvsem moralen uspeh prireditve neprecenljiv, upamo pa, da tudi v materialnem pogledu društvo ni utrpelo prevelike škode.

Program slavnosti je bil zelo pester. Zvečer 14. tm. je društvo priredilo v Sokolskem domu akademijo, ki je v polni meri potrdila glas o Ljutomerskem Sokolu, da ni samo paradno društvo, ampak globoko pojmuje svojo nalogo glede telesne vzgoje. To so pokazale vse točke telovadbe, zlasti tudi krasno izvedena vaja moškega članstva »krog«, dalje nastop osmice gojenk itd. Lepa igra je sopolnila pestrí program, naš pesnik Cvetko Golar pa nas je zopet razveselil z nekaterimi novimi umotvori svoje Muze. Akademija je bila — zlasti tudi od tujcev tako lepo posečena, da domačini sami tega niso pričakovali.

V sredo 15. t. m. ob 9. uri se je društvo korporativno podalo na grob svojega prerano umrlega odličnega staroste Joška Rajha ter se je poklonilo spomenu njegovemu in vseh drugih bivših društvenih članov, katere že krije hladna zemlja. Starosta br. Baukart se je v imenu društva, br. Julče Novak pa v imenu župe in Saveza z lehim nagovorom spo-

mnih vseh pokojnih društvenih članov. Istočasno je društvo po svojem delegatu položilo vnc na grob pokojnega glavnega ustanovitelja br. dr. Chloupeka na varaždinskem pokopališču.

Ob 10. uri je bila slavnostna seja društva v Sokolskem domu, krasno obiskana. Starosta br. Baukart je v spominjskem govoru očrtal najvažnejše momente v 25 letih društvenega dela, br. Julče Novak pa je čestital društvu v imenu župe in Saveza, istotako g. župan Ptič Zemljich v imenu mesta Ljutomera ter akademik Jerše iz Ptuja v imenu akad. društva »Triglav«.

Nato je korakalo članstvo v povorki k sprejemu gostov na kolodvor, odkoder se je razvila imponantna povorka ob zvokih ljutomerske mestne godbe in varaždinske sokolske fanfare skozi mesto. Značilen in imponanten del povorke je tvorilo krog 50 krepkih murskopolskih jahačev pod vodstvom neumornega br. Drvenika.

Ob pol 3. uri popoldne je bil telovadni nastop 25 letnem telovadišču s krasnimi točkami. Zlasti je zopet zbujala pozornost lepa vaja »krog«, ki zahteva skoro že atletske zmožnosti. Žal da narodna vojska ni dobila dovoljenja za nastop.

Po oficijelnem delu se je razvila v domu in izven njega prijetna ljudska zabava, pripomniti je treba, da je bil obisk od zunaj odličen, zlasti se je odlikoval Varaždin, Središče, Beltinci, deloma tudi Maribor itd.

Društvu moramo na lepo uspeli proslavi 25letnice samo čestitati!

Kmetijska industrija na jesenskem volenjskem sejmu

v Ljubljani od 1. do 10. sept. bo letos prvič zastopana in sicer v strokovno poučnem oddelku kmetijske razstave. Pred vsem je omeniti našo domačo mlinarsko, pivovarsko, oljarsko in žganijsko kmetijsko industrijo. Posamezne stvari se bodo prikazovale v slikah, diagramih, modelih, preparatih itd. Tako bo n. pr. žganijska industrija za našega človeka posebnosti, ker mu bo pokazala kaj vse more vnovčiti, medtem ko je sedaj razne gozdne in travniške sadože, za katerih gojenje nihče posebej ne skrbi, puščal v nemar. Ostale panoge nam pa nudijo vpogled v podelanje kmetijskih izdelkov v industrijske izdelke

Primorsko pismo

OB RATIFIKACIJI NETTUNSKIH KONVENCIJ. — MUSSOLINI SLAVI POŽIGALCA TRŽAŠKEGA NARODNEGA DOMA. — PRIIMKI IN KRSTNA IMENA. — PRIMORJE JE LATINSKO.

V Trstu, sredi avgusta.

Sedaj so v Beogradu ratificirali nettunske konvencije, ki odpirajo Lahom na stečaj vrata Jugoslavije, ako jugoslovenske oblasti ne bodo stale dan in noč budno na straži. Tako bo moglo prihajati v Jugoslavijo vse, kar le zmore Italija, da poplavi sosedno državo s svojimi propagandisti in vohuni. Ne samo da ni izključeno, temveč je celo popolnoma gotovo, da bodo začeli prihajati čez mejo celo taki elementi, ki so doslej z največjo vnetostjo delali na zatrtje in uničenje našega narodnega življenja tostran meje, in prav nič bi se ne čudili, če bi čitali nekega lepega dne, da se celo oni Giunta, ki nam je požgal naš tržaški Narodni dom in dal tako znak za vsa nadaljina fašistovska nasilja na našem narodu, lepo izprehaja po naši ljubi Jugoslaviji. In zakaj tudi ne, ko je bil vendar za tedanja velika »junaštva« odlikovan z visokimi in najvišjimi častmi, ko ni bil samo izvoljen za državnega poslanca, temveč celo tudi za predsednika rimske poslanske zbornice in imenovan za tajnika najvišjega fašistovskega sveta, vrhovne instance fašistovske stranke, in ga je sedaj celo sam gospod Mussolini v svojem življenjepisu, ki ga on sam piše za drag denar v nekih francoskih in ameriških listih, pohvalil dobesedno tako-le:

»Tržaškemu področju je stal na čelu Giunta, poslanec v italijanskem parlamentu, vel goreč fašist, ki je bil med prvimi, ki so se odzvali našemu pozivu. V mnogih prilikah je postavil mogočnejše branike proti tamošnjemu slovenskemu vdiranju in proti ljudem, ki so si v Trstu po krivici prilastili neko oblast.«

Če sam Mussolini na tak način hvali človeka, ki je z ognjem, gorjačo in samokresom bil po našem mirnem, nedolžnem narodu na Primorskem, potem si lahko mislimo, da bodo po ratifikaciji nettunskih konvencij v Beogradu začeli prihajati čez mejo tudi ljudje Giuntove vrste, da bodo širili po barbarski Jugoslaviji fašistovsko rimsko kulturo in civilizacijo.

Ta fašistovska rimska kultura in civilizacija je dandanes pri nas na Primorskem že tako buhteče vzcvetela, da bi zunanji svet naravnost ostrmel, če bi imel priliko, da si jo ogleda od bližje.

Kakor veste, se v zadnjem času neitalijanski priimki poitalijančujejo kar na debelo. Fašistovske organizacije, politične in strokovne, naravnost silijo ljudi da prosijo za izpremembo priimka. Kdor je le količkaj odvisen od njih, mu mora biti, če hoče kaj doseči pri njih, prva stvar, da zaprosi za poitalijančenje svojega priimka. Toda fašistovski pritisk gre še dalje. Ni namreč dovolj, da se zahteva izprememba priimka, temveč so postavili pod svoje nadzorstvo tudi krstna imena.

Danes stariši nimajo več pravice, da bi dajali svojim otrokom krstna imena, kakor bi sami hoteli, temveč morajo biti tudi krstna imena italijanska, oziroma latinska. Lahko daš sicer krstiti svojega otroka in sicer na ime, kakor ga želiš, če ga kršči duhovnik, ki ima smisla za tvojo željo, toda v Italiji ne vodijo župniki novorojenjskih matic, temveč občine, kjer je treba naznaniti novorojenčka z njegovim imenom. Kdor bi se hotel izogniti tej zakonični odredbi, bi ga doletela težka denarna, odnosno tudi zaporna kazen. Pred oblastmi velja samo ime, ki je vpisano v tej civilni matici. Toda dandanes stoji na čelu vsem našim primorskim občinam fašistovski, od vlade imenovani občinski načelniki, »podestati«, ki tudi v pogledu poimenovanja novorojenčev ne poznajo šale. Zlasti so popolnoma izključena vsa slovanska imena. Bog ne daj, da bi oče hotel nadeti svojemu sinčku ime Dušana, Milana, ali hčerki ime Darinke, Slavke ali kaj podobnega. To bi že pomenjalo — jugoslovensko propagando, jugoslovenski iredentizem. Zato pa sme dati sinu ime »Italo«, hčerki pa »Italia«, in če stori tako, bo imel veliko zasluženje pred fašističnimi mogotci.

Tako je z ozirom na poimenovanje novorojenčev te dni pisal tržaški »Piccolo« takole:

»Tupatam pride kdo, ki napove kaka barbarska imena, taka, kakor so jih agitatorji panslavizma sejali po Krasu v zadnjem dvajsetletju avstrijskega gospodstva, toda zakon o poimenovanju novorojenčev govori jasno: Matični uradnik opozori očeta ali njegovega namestnika, Italija ne bo več trpela zavestnih ali nezavestnih pojavov pomanjkanja nacionalne zavestnosti in dostojanstva, in pozove stranko, da izbere ime, ki se glasi italijanski, če pa stranka noče tega, pa urad sam da italijansko ime novorojenčcu. Zakon mu to nalaga.«

Starši torej nimajo več niti pravice, da bi svojim otrokom dajali imena po svoji volji, temveč jim jih nalaga fašistovski matični uradnik, kajti tako mora biti, da se »ozemlje, ki je bilo popolnoma latinsko in sedaj zopet postaja latinsko vse tja do Postojne in Snežnika, očisti tujih, importiranih balkanskih imen, popolnoma tujih njegovih naravi, življenju in duhu«, kakor pravi »Piccolo«.

Tako cvete pri nas na Primorskem fašistična rimska kultura in civilizacija, ki pa je vključ vsemu in vsem pognala v Trstu tudi naslednjo dišečo cvetko, ki vam jo v zaključek podajam v tržaškem originalu:

»El generale Nobile
voleva far el bulo:
lui ze andà al Polo Nord
el se ga roto el c...!

Naše gorice.

Izšla je 8. številka II. letnika glasila vinarskega društva v Mariboru. Vsebinsko je bogata in važna. Dalmatinsko vino in vinarstvo v Sloveniji. — Nekoliko besed o moštnih tehtnicah in aparatih za določevanje alkohola v vinu z ozirom na vinsko trgovino. — Težave pri izvozu našega vina. — Proti prohibiciji. — Drobiž. — Kmetijsko šolstvo. — Vprašanja in odgovori. — Meteorološka opazovanja. — Kotiček uredništva in upravnštva. — Nekaj o kmetijskem strokovnem studiju v Franciji (Konec). Med »drobižem« so važni sklepi oblastnega odbora v prospeh živinoreje. V tej številki je v celoti priobčena tudi važna viničarska uredba, ki je bila soglasno sprejeta pri zadnjem zasedanju oblastne skupščine. —

Nove Miklavževe, božične in novoletne razglednice.

Jugoslovenska Matica opozarja vse naše trgovce in trafikante, da izda začetkom septembra serijo desetih razglednic slovenskih originalov v trobarvnem tisku. Razglednice so izredno lepe in namenjene za Miklavža, božič in novo leto. Trgovce prosimo, da ne naročajo tujega blaga, temveč izvirno slovensko umetniško delo, ki bo po svoji izvedbi daleko preseglo vse importirane razglednice. Jugoslovenska Matica bo razposlala prve dni septembra vsem zainteresirancem vzorce teh razglednic in prosila se ji že sedaj prijavijo na naslov: Jugoslovenska Matica, Ljubljana, Šelenburgova ul. 7, II. —

Slabo stanje Koroške ceste.

Četudi se mnogo kritizira čez avtomobile, vendar je treba imeti pred očmi, da živimo sedaj takorekoč v modernem veku avtomobila, ki je sklenil, da porazi celo železnico. Uboga fjakerska »ciza« je morala spoznati, kaj je kriza, iz katere ni več rešitve. Avtomobil napreduje. Tako tudi na Koroški cesti, ki je že pod Avstrijo slovela kot ena najlepših in najboljših na slovenskih tleh. Saj veže Maribor s Celovcem. Res je, da avtomobili zelo poškodujejo ceste, kar pa še ni razlog, da bi se skrb za ceste puščala v nemar. Vožnja z avtomobili po Koroški cesti pa je danes vse prej nego prijetna. Vehementno poskakanje pa tudi kvarno vpliva na motor. — Posebno potniki z mestnim avtobusom, ki vozi redno v Selnico imajo vedno »pretresljive« občutke: po mnenju strokovnjakov pa bo mestni avtobus zaradi take ceste moral prezgodaj v ropotarnico. Merodajni faktorji imajo vsak dan priliko, da se o skrajno slabem stanju Koroške ceste osebno prepričajo.

Pretep na Glavnem trgu.

Radi konkurence v cenah hrušk sta se stepla dva majerja s Kurnikovo Micko. Dogodek, sam po sebi tragikomičen, je privabil gručo radovednih gledalcev in še-le mož postave je prekinil znamenito mimično predstavo. Sploh je Glavni trg skoro dan za dnevom torišče raznih dvo bojov, kateri imajo navadno smešen zaključek.

Predrzna tatvina.

Nekemu trgovskemu potniku je sinoči nekdo na predržen način ukradel novo, 2300 Din vredno kolo, prislono ob vrata šibeniške kleti na vogalu Mlinske ulice. Trgovski potnik, ki se je po opravih mudil v lokalu, je naenkrat opazil, da se kolo — premika. Skočil je venter videl, da drvi z njegovim kolesom neki mladenič navzdol po ulici. Tat je bil gizdavo oblečen in se lastnik kolesa nada, da ga bo kedaj srečal na ulici. Jezi se nad tatvino še posebno vsled tega, ker je na kolo tako pazil, a mu je bilo ukradeno v pravem pomenu besede izpred nosa. —

Gospodarjev pes ugriznil dekle.

Vohl Jožefo, uslužbenko pri tvrdki Arbeiter v Dravski ulici, je ugriznil domači pes brez povoda v roko. Rano so desinficirali in psa dali v preiskavo. Popadljivost psov se zadnji čas zelo često pojavlja, pa tudi steklina rada v vročem poletju izbruhne. Zato je potrebna čim večja opreznost ter treba skrbeti, da imajo psi vedno svežo pitno vodo. — K sreči letos ni mnogo slučajev pasje stekline, kar pa še ni vzrok za usodno brezbriznost v pažnji domačih čuvarjev. Osebito velja to za pse volčje pasme, o katerih je znano, da tudi zdravi popadajo celo svojega gospodarja.

Če se ženi sanja

Pravijo, da so sanje laž in da so sanjske bukke — za nič. Temu pa ni tako.

Gospoj Urški, brhki gostilničarki iz Melja se je neko poletno noč sanjala, da njen zakonski drug skače čez plot... V eri olimpijad je tak šport povsem razumljiv. Gospa Urška tudi sprva nič ni dala na svoje sanje, dokler se niso ponovile in ji prikazale njeno tekmovalko, ki prede pajkovo mrežo okoli srca njenega iskrenoljubljenega, gospoda soproga.

V sanjah ji je bilo razodeto, kako silno čudno je, da gospod soprog odhaja vedno okrog poldvanajstih, torej v času, ko je v kuhinji največ dela — v mesto; češ: stara je itak zaposlena v kuhinji in ne more stran pod nobenim pogojem. Je nenadomestljiva...

Pa je krčmar delal račun brez krčmarice; kajti te preklicane sanje so razodele gospej Urški neverjetne stvari. Zato je neopaženo naročila dobro, prvovrstno kuharico, ki je do odhoda nerodnega krčmarja Jakata igrala vlogo dobro postreženega gosta.

Ko se je spopolnilo razodetje iz sanj in je ura kazala pol dvanajst, je gospod Jakar odšel s prijaznim pozdravom in zagotovilom, da se takoj vrne, — v mesto... Naročena kuharica, namestnica nenadomestljive gospe Urške je takoj prevzela vse funkcije, a gospa Urška je sledila skrivnostnemu razodetju iz sanj, katerim do danes ni nič verjela, se oblekla in sedla v — avtobus...

Natančno tam, v ravnoisti gostilni, kakor ji je bilo v sanjah ponovno razodeto, je našla svojega dragega gospoda soproga v nežnem objemu z ravnoisto rivalinjo, kakor so jo pokazale sanje...

Lu potem se je zgodilo nekaj, kar se vsem trem niti v sanjah ni sanjalo. Gospa Urška, zvesta značenju imena svoje patrone (Ursula = medvedka) se je zakadila v »bubi« svoje rivalinje, katere božanstveno lice so ji razodele sanje... Kakor od šap razjarjene medvedke so pa ale zausniče čas po ljubici, čas po ljubimcu... Vmes pa tiste pristne izbrane mariborske titulature, ki letijo ob taki priliki na dan... Prizor za bogove je to bil. Brezplačna predstava za številno občinstvo je nonehala s pobegom vseh treh akterjev: On, ona in oná vsak pri drugem izhodu...

O, te sanje!

Mesarsko klanje na žegnanju.

Kakor vsako leto na praznik Velike gospojnice, tako so se tudi letos stepli do krvi pri Mariji Brezje, kjer je bilo večerj žegnanje. Celo časopisje je opozorilo publiko, da bodo vozili na Brezje mestni avtobusi, ki so imeli vspricho lepega dne polne roke dela. — Stari Mariborčani, ki vedo za staro tradicijo, da se v imenovanem kraju ne konča nobeno cerkveno prošenje brez krvi, (tudi lansko in predlansko leto je ta dan tekla kri!) so že par dni prej uganili, da fantje brusijo nože za proslavo praznika. Topot pa so rosegli v oblatatno klanje — vojaki, ki so se z vaškimi fanti tako temeljito »zdricali«, da je bilo videti cele mlake krvi. Ranjencev je topot večje število: za 4 pozitivno se ve, da so jih odnesli iz bojišča.

Krvavo žegnanje.

Pri pretepu po žegnanju na Brezju je bil najtežje ranjen 26letni Štefan Mikl iz Dogoš. V sporu radi dekleta ga je neki vojak parkrat zabodel v pleča in v roke. Rešilna postaja je ranjenca odpeljala v bolnico.

Krvava potegavščina.

Špekulacija na »firbec« publike se včasih dobro obnese. Tako tudi na večerajšnji praznik. Predpoldne je šla od ust do ust strašna novica, da je v pekrskem gozdu blizu Radvanja neznan lopov iz naslade umoril mlado žensko, ter jo razsekla na kosce, ki še leže razmetani pod varstvom orožniške patrulje. Na to kanibalsko vest so šli ljudje v trumih na »kraj umora«, kamor se čuje sviranje in rajanje iz štirih radvanjskih gostlin. Vsak kdor je spoznal, da je lahkoveren kalin, je šel od same jeze — pit... Sele v poznih nočnih urah, so se »zrajtali«, kako so bili potegnjeni in od koga. —

Znani grafiolog A. Wintery v Ptuj.

Grafiolog A. Wintery ostane samo 16., 17. in 18. avgusta v Ptuj in pove vsake-mu karakter, preteklost, sedanjost itd. Obiske sprejema v hotelu »Osterberger«.

Mariborski in dnevni drobiž

Pododbor Matice hrvatske

v Mariboru vabi vse svoje člane, da se udeležijo maše zadušnice za prem. Stjepanom Radićem v soboto 12. tm. ob 7. zjutraj v stolni cerkvi.

Pri kopanju utonil.

Včeraj popoldne je bilo pri starem mestnem kopališču (pri Käferju) običajno poletno vrvenje številnih kopalcev. Neki mladenič, ki si je najel čolnček, se je z istim sredi Drave prevrnil, zakrillil z rokami in izginil vsem izpred oči. Na vse je ta prizor napravil dojem, da se namerno potaplja oz. da se producira v čim daljšem zadržanju pod vodo, kar mnogi izvežbani kopalci večkrat poskušajo. Pa ga le ni bilo več na spregled. — Po najdeni obleki, ki je bila v svrhu ugotovitve identitete predana na policijo, se sodi, da je utopljenec krojaški pomočnik. Na najdeni cigaretni dozi je monogram M. P. v listnici z 20 Din vsebine pa sta najdena dva rač. listka za izgotovljene suknje brez imena. Za neznanim utopljenecem do sedaj še ni sledu, a njegova identiteta bo morda tekom današnjega dne ugotovljena.

Roko si je strl

64letni hlapec Andrej Antolič iz Kaniže. V Pesnici se mu je prevrnil voz. Prišel je v tako nesrečni položaj, da si je strl levo roko nad laktom. Rešilni oddelek ga je prepeljal v Splošno bolnico.

Karambol rešilnega avta s tovornim.

Ob prikliki prevoza Andreja Antoliča, je ob rešilni avto zadel tovorni avtomobil ter ga precej poškodoval. Rešilni avto ima škode do 3.000 Din a tovorni samo do 200 Din. Le prisotnosti duha gosp. Antona Boroviča, ki je vodil rešilni avto, se je zahvaliti, da se ni zgodila katastrofa. Karambol je zakrivil šofer tovornega avtomobila.

Trije kolesarji so trčili skupaj.

Davi se je vozil bančni uradnik gosp. Rajko H. s kolesom po Vetrinjski ulici. Iz ulice »Ob jarku« pa sta pridrvela še dva kolesarja naravnost v kolo g. R. H. Vsi trije so se znašli na enem kupu. Še predno pa je prispel stražnik, sta jo ona dva kolesarja jadno odkurila. G. H. se je sprednje kolo le nekoliko poškodovalo in le srečnemu slučaju se je zahvaliti, da se nj zgodila večja nesreča.

Biblijska razlaganja

MOJZES — PRVI ELEKTROTEHNIK.
— TUDI SMODNIK JE IZNAŠEL. —
KJE JE BIL RAJ?

V svetem pismu je mnogo mest, nad katerimi si ubijajo glave stari in novejši interpreti. Nekatere stvari razlagajo zanimivo, druge pa zopet prav smešno. Tako so na primer školastiki z vso resnovernostjo razglabljali vprašanje, koliko angeljev bi imelo prostora na konici ene igle. V 16. in 17. stoletju so bila taka razmišljanja jako v navadi. To se je ohranilo celo do danes in je zlasti v Ameriki in Angliji več takozvanih biblijskih društev, ki odkrivajo iz biblije prave kuriozosti.

Tako je H. Plauson pred sedmimi leti presenetil svet s trditvijo, da je bil Mojzes prvi — elektrotehnik. Mož dokazuje Mojzesovo elektro-tehnično znanje z opisom zavezne skrinje, ki je bila znotraj obložena z zlatom, zunaj pa ovita z latim vencom. To naj bi bila izolacija in po Plausonovi trditvi je bila skrinja zaveze prava električna naprava. Modgovarjajoča takozvani Leidenerjevi steklenici. Mojzes je dobival elektriko tudi iz zraka, kar se nam ne posreči več. Stoteri pozlačeni koničasti okraski na salomonskem templju so bili po tej razlagi strelovodi, odnosno nabiralec elektrike.

Iz Mojzesovih knjig je leta 1913 neki Silvio Gesell pripisal Mojzesu celo iznajdbo smodnika. Goreči grm, razbita skala, padec mesta Jeriho in podobni dogodki iz Mojzesove dobe so mu v dokaz, da si je Mojzes na skrivaj delal smodnik, ki sestoji, kakor znano, iz žvepla in solitra. Pri umetniški produkciji solitra se pa uporablja na takozvanih soliterskih plantažah tudi kri in mast in ker se je pod Mojzesom toliko zaklanih živali darovalo na ognjenih žrtvenikih, je bil Mojzes s temi pripomočki dobro založen. Skrivnost smodnika je Mojzes skrbno čuval. Ob svoji smrti je najbrž ni imel komu izročiti in tako je ostalo človeštvo še dolgo, dolgo dobo brez smodnika.

Tudi Noetova barka je mnoge privedla do velikega, a seveda brezplodnega razmišljanja. Po biblijskih podatkih je bila ta barka dolga 300 sežnjev, prostor pa naj bi imela za Noetovo družino in za zastopnike vseh živali. Natovoriti se morala seveda tudi hrana za dobo deset in pol mesca. Med interpreti svetega pisma je bilo že mnogo sporov glede te barke. Eni trdijo, da je morala biti dolga 300 egipčanskih sežnjev, ki so bili šestkrat daljši od običajnih. Ko bi se glede velikosti tudi vsi zedinili, se vendar ne da najti kolikor toliko sprejemljiva razlaga glede vkrcanja reprezentance celokupnega živalstva. Po tradiciji je pristala barka po vesoljnem potopu na vrhu gore Ararat blizu mesta Erivan v Armeniji. Baje stoji še danes tam, a je nedosegljiva radi večnega ledu, ki oklepa ves gorski masiv. Neki menijo, ki so prišli v 17. stoletju kot misijonarji v Armenijo, so jo baje videli, a niso mogli priti do nje.

Tudi Poncij Pilat je velika atrakcija za razne pismouke. Mnogo se je že razpravljalo o tem, odkod je ta mož doma. Neki Paullini je na dolgo in široko dokazoval, da je rodom iz Nemčije ali pa iz Holandske ter da je pokopan v Švici. Iščejo mu pa tudi drugod domovino in rojake.

Pri vsem tem se ne smemo čuditi onim, ki se trudijo dognati, kje je ležal raj Adama in Eve. Sprva so vsi ta raj iskali v orientu, pozneje so pa iskanje raztegnili tudi na druge dele sveta. Tako se ni čuditi nekemu Rudolfu Mewesu, vo ditelju neke sekte v Avstraliji, ki zatrjuje sedaj, da se je raj nahajal v Avstraliji.

Lenoba.

Miha: »Prideš danes na partijo taroka?«

Janez: »Obžalujem, ne znam tarokirati.«

Miha: »Pa morda drevi na biljard?«

Janez: »Tudi tega ne znam!«

Miha: »Tristo vragov, kaj si se pa vendar naučil v svojih dyanajstih semestrskih?«

Neverjetna moč

jeskrita v malemu zavitku.
En poizkus Vas bo prepričal, da

Ženska hvala

perilo napravi snežnobelo.
V njej se perilo namoči
preko noči, za izkuhanje
pa je najbolje, če se vzame

SCHICHTOVO TERPENTIN MILO

Sport

Občni zbor MOLNE v Mariboru

V torek ob 20. se je vršil v grajski kleti občni zbor Medklubskega odbora LNP-a v Mariboru. Prisostvovali so mu delegati vseh včlanjenih klubov, ki so soglasno izrekli zaupanje in priznanje odboru, ki je pod predsedstvom g. Nerata na splošno zadovoljstvo vršil in izvedel poverjene posle.

Po poročilih predsednika, tajnika in po pregledu blagajniških knjig je občni zbor soglasno izglasoval odstopajočemu odboru absolutorij. Pri volitvah novega odbora pa se je vnela ostra debata, ki jo je izzval delegat »Železničarja« s tem, da je zahteval dva člana v novem odboru, kar je utemeljil z namigavanji, da se je doslej njegov klub zapostavljal.

V debati so vsi klubi brez izjeme obsodili gotove načine »Železničarjevega« sportnega udejstvovanja, naker je bil izvoljen v celoti dosedanj odbor s širimi glasovi proti nemu.

Slučajnosti so zahtevale daljšo razpravo. Občni zbor je na predlog svobode sklenil, da bo MO podpiral šibkejšie klube in da prevzame režijo prvenstvenih tekem, dočim bo o načinu izvedbe razpravljali in odločal kasneje. Na predlog »Železničarja« je bil za kapetana MO izvoljen predsednik g. Nerat. Glede mladinskih tekem se je sklenilo, da jih morajo klubi prijaviti kakor vse ostale tekme osem dni pred izvedbo. K mladinskim tekmam bo sodniška sekcija stalno pošiljala sodnike. Ostale predloge je občni zbor poveril novemu odboru.

Pred zaključkom se je predsednik g. Nerat v svojem in v imenu ostalih odbornikov (gg.: Kurnik, Winterhalter, Illovar, Breznik Samuda) zahvalil za poverjeno zaupanje in zagotovil prisotne, da bo MO tudi v bodoče vodil posle popolnoma objektivno in nepristransko ter zaključil občni zbor.

IZBIRNA TEKMA

za reprezentanco Maribora proti Ljubljani, ki se je vršila včeraj popoldne na igrišču ISSK Maribora, je nudila lep in zanimiv sport, dasiravno igra ni bila na višku, ker moštvi nista nastopili v prvotno določeni postavi. Belo-črni team, ki je bil boljši, je bil naslednji: Pelko (R); Wagner (Z), Unterreiter (M); Hreščak Justi (M), Prevolnik (M); Priveršek (M), Pavlin (Z), Hreščak Gujo, Bergant (M), Pernat Emil (R). Pelko v prvem polčasu ni bil dosti zaposlen, v drugem pa je pokazal nekaj jako lepih parad. Na dobljenih golih ga ne zadene nobena krivda. — Obramba, ki je imela sicer nekaj nesigurnih momentov, je pokazala lepo očiščevalno delo. V jako dobri krilski vrsti je bil Kirbiš najboljši, Prevolnik spočetka nesiguren. Leva stran napada s centerforom zelo dobra. Krilo Persat

se ni moglo obnesti, ker Bergant ne spada v zvezo.

Modro-črni team: Majer; Kurzmann, Barlovič; Lešnik, Stauber, Vogrinc; Starc, Konič, Polak, Klipstättler, Brtoncelj. Stanko je imel več slabih točk, zlasti v napadu, ki je pustil neizrabljenih več lepo pripravljenih napadalnih akcij. Sicer dobra krilska vrsta je premalo podpirala napad. Za obrambo pa velja isto, kar pri belo-črnem teamu. Vrtar Majer precej dober.

Kratek potek: V 8. min. doseže Gujo po kotu z glavo gol in vodstvo za belo-črne. Menjajoči se napadi. Konič izenači v 30. min., Kirbiš v 38. min. zviša na 2:1 z abelo-črne z lepim strelom iz daljave 25 metrov V 10. min. po odmoru Brtoncelj izenači, 2:2. Belo-črni so v stalni premoči. Pavlin vstrelil uspešno v 18. in 25. min., Kirbiš v 30. min. 5:2. Modri ripsirajo in dosežejo po Klipstättlerju še dva gola. Pavlin postavi v 42. min. končni rezultat 6:4 za belo-črne. G. Mohorko je bil dober sodnik.

Mladina ISSK Maribor—SK Svoboda
5:1 (2:1).

Nogomet v Ljubljani.

V včerajšnjem izbirnem tekmovanju za sestavo reprezentance LNP so bili v Ljubljani doseženi naslednji rezultati: Primorje—Hermes 1:0, Ilirija—Slovan 3:1, finalna Primorje—Ilirija 2:0.

Prvenstvena tekma Saška.

JNS je na poslednji seji sklenil dovoliti Sašku, ki je bil doslej v suspenzu, nadaljevanje prvenstvenih tekem. Že prihodnjo nedeljo bo igral Sašk s Hajdukom v Splitu, drugo nedeljo s Haškom v Zagrebu in tretjo nedeljo z Jugoslavijo. Kakor znano, je odigral Sašk samo dve tekmi in je trenutno na zadnjem mestu prvenstvene tabele. Saškove tekme ne bodo prav nič vplivale na prva tri mesta prvenstva.

Gradjanski—Hašk.

Ponovna prvenstvena tekma Gradjanski—Hašk se bo odigrala dne 16. sept. v Zagrebu.

Srednjeevropski pokal.

Na Dunaju je bila odigrana včeraj prva nogometna tekma za srednjeevropski pokal. Admira je premagala praško Slavijo 3:1 (1:0). V nedeljo bo revanšna tekma v Pragi.

S študentske olimpijade.

Poročila o poteku letošnje študentske olimpijade v Parizu so zelo redka in površna. Vendar je iz njih razvidno, da je udeležba akademskih športnih reprezentanc raznih narodov mnogo manjša, kot je bilo pričakovati. Kongres CIE, mednarodne študentske konfederacije, s katerim je združena olimpijada, se je pričel

8. t. m. Sportska sekcija je že takoj prvi dan sklenila, da se nogometne tekme pričnejo brez odlašanja, ostale igre pa šele 11. tm. Za nogomet so se prijavili le Čehoslovaki, Francozi, Madžari in Lahi. Naših akademikov nogometašev iz doslej nam neznanih razlogov ni bilo prijavljenih... Lahi so premagali Francoze, Madžari Čehoslovake 3:2. Tekme se nadaljujejo po sistemu na točke. Pač pa so se prijavili Jugoslovenci za tekme v drugih disciplinah. A ko so v petek 10. tm. doznali hrvatski akademiki za smrt Stjepana Radića, so soglasno sklenili, da v znak žalosti odstopajo od tekmovanja v vseh konkurencah... Kaj so napravili Slovenci in Srbi, nam še ni znano. Vse pa kaže na to, da mora biti v jugoslovenski delegaciji precejšnja kolobocija. — Oficijelna otvoritev olimpijade se je izvršila v torek s svečanim nastopom Nemcev, Angležev, Madžarov, Francozov, Švedov, Norvežanov, Japoncev, Švicarjev in Američanov (USA). Lahi niso hoteli defilirati v znak protesta proti neki odločitvi francoskega sodnika v nogometni tekmi Italija—Čehoslovaška

Zločinstvo fašizma

Na razstavi v Kölnu, ki je pokazala svetu najzornostnejše ves življenjsko časopisja, imamo tudi grozno sliko teptane in mučene svobode. Torišče tega zločina je fašistična Italija. Na razstavi je na 62 kartonih zabeleženo nebroj zločinov, ki jih je fašizem zagrešil proti tiskani besedi. Tu so glave in fotografije sto in sto listov in revij, ki so morale prenehati pod fašistično oblastjo. Poleg so slike opustošenih uredništev, razdejanih tiskarn in urednikov ter politikov, ki so bili od fašistov umorjeni, preganjani in izgnani. Nekateri zatrti listi, tako n. pr. socialistični »Avanti«, imajo slike vseh svojih urednikov od začetka do konca. Mussolini je bil nekaj »Avantijev« urednik. Mesto njegove slike je na kartonu bela lisa in napis: »Izdajalec Mussolini!« — Posebna serija predstavlja pokopališče. To je zbirka slik mrtvih mučnikov, ki so padli za svojo idejo. Zraven je pa — vstajenje. Tu je 15 tablic z glavami listov, ki jih izdajajo italijanski emigranti v tujini. Med temi listi je satirični »Becco Giallo«, ki je izhajal nekaj v nakladah do pol milijona, a izhaja sedaj v malem formatu na tankem papirju, da se lahko v malih kuvertah vtihotaplja v Italijo. Iz vseh dežel prihajajo kljub najstrožji kontroli take pošiljke v Italijo. V posebnem oddelku so razstavljeni primeri zločinstva proti narodnim manjšinam. Zastopani so vsi slovanski in vsi nemški listi, ki so bili uničeni pod Italijo. Poleg tega je nad 2000 časopisnih izrezkov—dokumentov o teptanju tiskovne svobode in človeških pravic. Iz vsega tega je razvidno sledeče: Če se bo fašizem v Italiji obdržal potem je za Italijo moderna zgodovina pokopana v treh grobovih: v grobovih umorjenih žrtev socialističnega poslanca Matteottija, bivšega ministra Amendole in benečanskega duhovnika Manzonia.

Edgar Wallace:

Zaba z masko

(The Fellowship with the Frog.)

»To je moja, stara slabost,« je pripomnil Lew skromno. Ne vem, če boste z mojim načrtom zadovoljni. Sam bi prevzel to stvar, a imam sedaj preveč drugih opravkov. Ali Vam je Lola vse povedala?»

Ray je prikimal ter rekel: »Skoraj ne morem verjeti. Vedno sem si mislil, da se kaj takega čita le v knjigah. Lola mi je pripovedovala o tajnem zaupniku, ki bo nastavljen od japonske vlade v Londonu. Samo tega ne vem, kaj bi moral pravzaprav delati.«

»Tega sam ne vem,« je odvrnil Lew. »Kolikar jaz vem, Vam sprva ni treba drugega kot dihati. Potrebovali Vas bodo za izvedbo gotovih politično važnih zadev. Odkrito povedano, kar meni samemu ne ugaja — je to, da boste morali živeti dvojno življenje: Nihče ne sme zvedeti, da ste nastavljeni pri Maitlandu, posluževati se boste morali tudi drugega imena.«

»To ne bo tako težko,« ga je prekinil Ray. »Oče je itak že dejal, da bi bilo boljše, če bi si jaz najel sobo v mestu. Moja dnevna pot iz Horshama in nazaj se mi zdi predraga. Še v soboto sva o tem govorila. To bi pa le rad vedel, kaj bom moral delati in komu vse bo treba poročati.«

Lola je vstala ter stopila pred njega. »Ubog! dečko,« se je rogala s smehom. »Novo, lepo stanovanje in priložnost videti me vsak dan mu dela toliko skrbi!«

Eldorska cesta v Tottenhamu je bila ena od tisočerihih sivih in grdihih prometnih žil, ki so razpredene po londonskem predmestju. Dolga, ravna cesta, obrobjena od umazanihih hiš ter v skopih presledkih razsvetljena z rumenimi svetilkami. Skoraj vse hiše imajo železen plot in močno okovana vrata. Okna so majhna. Le po dvoriščih se bori nekaj grmičja obupno za svoj ostanek.

Zvečer ob devetih, ob hudi plohi je šel Elk skozi zapuščen Eldorsko cesto. Okna od obeh strani so bila po večini temna, kajti v tem času se življenje prebivalcev te ceste odigrava zadaj v kuhinjah. Iz oken hiše številke 193 je pa prodiralo nekaj svetlobe.

Zjutraj so poročali listi o novih Maitlandovih spekulacijah, o poslu, čegar dobiček bo šel preko milijona. In glava tega koncerna živi v tem umazanin

kotu! Ko je Elk stal pred hišo, je luč naenkrat ugasnila in v veži so se začeli koraki, komaj se je stisnil v temen kot, ko so s vrata odprla. Iz hiše sta stopila Maitland in stara žena, katero je Elk že videl. Žena je nosila v roki torbo. Najbrž sta šla nakupovati, kajti bila je sobota in trgovina z živili na vogalu je bila še odprta.

Elk je počakal, da je bil par dovolj daleč, potem se je pa napotil po stranski poti na ono stran hiše. Vrtne vrata so bila sicer zaprta, a ne zapahnjena s posebnim zapahom. Elk je zadovoljno zamrmral ter privlekel iz žepa sveženj železnih ključ. Mnogo jih je poskusil, predno so se vrata odprla. Za hišo je bilo popolnoma temno, dvorišče pa prazno brez pričakovanihi ovir. Naglo je prišel do vrat, ki vodijo v hišo. V veliki začudenje je našel ta vrata odprta. Najprej se je znašel v neki shrambi, iz te je prišel v prazno vežo, potem pa v sobo, kjer je videl prej luč.

Soba je bila siromašno in zanikerno opremljena. Naslonjač ob peči je bil ves oguljen, postelja v kotu slabo postлана, na mizi sredi sobe pa umazan prt. Tu je ležalo par knjig in listov papirja, popisanega z nerodno otroško pisavo.

Elk je radovedno bral: »Mož ima psa. — Mož pokliče psa in pes oblaja moža. — Bilo je še več listov te vrste. Knjige so bile pa čitanke za ljudsko šolo. V kotu je stal tudi preprost gramofon z obrabljenimi in razbitimi ploščami.

Razsvetil je sobo ter vrata skrbno zaprl, da ga ne bi kdo presenetil. Od žarke luči obsuto siromaštvo ga je pretreslo. Preproga je bila oguljena in polna lukenj. Med pohištvo ni bilo niti enega še nepoškodovanega predmeta. Na kredenci je stal računski stroj za otroke. Posebno pozornost detektiva je pa zbudil papir, ki je ležal na polici. Bila je to kopija milijonskega kontrakta, ki je bil tisto jutro podpisan. Maitlandov razločen podpis s karakteristično zanko je stal spodaj. Elk je položil papir na svoje mesto ter začel preiskovati stanovanje. V omarici poleg peči je stala železna puščica, v kateri je žvenketal drobiž. Poleg je ležalo okrog 100 pisem, naslovljena na »Ezra Maitland, 198 Eldorska cesta, Tottenham«. To so bile večinoma poslovne okrožnice in razna politična vabila, ki se razpošiljajo ob volitvah. Vsa ta pisma so bila še zaprta. Drugače ni bilo nobene zanimivosti v sobi. To je bilo gotovo, da stari mož tu spi; ali — kje je otrok? Elk je ugasnil luč ter se napotil po stopnicah navzgor. Vrata so bila

zaprta in njegovi instrumenti mu niso pomagali, ker je bilo zaprto s posebno ključavnico. Mogoče je dete tu, si je mislil. Druga soba, gotova ona od stare žene — je bila ravno tako siromašno opremljena, kakor ona spodaj. Elk je zopet stopil na stopnice in ravno, ko se je podal nazdol, je začul nek oster zvok. Prisluškoval je, a vse je bilo zopet tiho.

Elk je znal dobro opazovati ter je bil uverjen, da so bila vrata odprta, ko je vstopil v hišo. Sedaj so se zaprla od znotraj in ključ je tičal v ključavnici. Ali je bil to otrok, ki se je ustrašil njegovega obiska ter zaprl vrata? Elk je bil dovolj previden, da ni svojega raziskovanja predaleč raztegnil. Kolikor mogoče tiho je šel po vrtni stezi ven na cesto. Tu je čakal na mestu, odkoder je lahko pregledal vso dolžino Eldorske ceste in še ozko pot, ki je vodila za hišo. Kmalu nato je videl, da se Maitlanda vračata. Stari je nosil breme in ko sta šla mimo svetilke, je Elk natančno razložil zelenjavo, ki je štrlela iz torbe. Izginila sta v temi in Elk je slišal škripanje hišnih vrat. Pet minut pozneje je pa neka temna postava prišla po poti izza hiše. Elk ji je sledil vedno tik za petami skozi labirint malih ulic. Neznanec je hodil naglo, a ne prenašlo za Elka, ki se je mogel zanašati na svoje noge. V razsvetljavi glavne ceste se je tujec obrnil, ko je bil Elk tucat korakov za njim. Obraba pa ni mogel spoznati, dokler ni zasledovani dospel do avtomobila, ki je očitvidno nanj čakal, ter stopil vanj.

Bil je Joshua Broad, mož, ki prodaja obročke za ključ, ki stanuje v najdražjem stanovanju in ki ima toliko časa, da se za Maitlanda temeljito interesira.

»Pojdite z menoj, Elk, premočno dežuje,« je dejal in Elk je skočil v voz. Avto je krenil, Amerikanec je pa vprašal:

»Povejte, Elk, ali ste videli otroka?« Elk je zmajal z glavo. »Ne,« je odvrnil. Čul je hihitanje svojega spremljevalca.

»Tako, jaz sem pa dete videl,« je menil Broad ter z užtkom kadil svojo smodko.

»Kje je bilo skrito?« »To je ono,« je odvrnil Broad mirno. »Upam, da mi prizanese odgovor na to vprašanje. Bil sem že eno uro v hiši, predno ste prišli. Ustrašili ste me. Slišal sem Vas in mislil sem, da je sveti Miklavž z brado. Mimogrede povedano. Vrata sem pustil odprta. Torej, moj dragi, kaj mislite o tem?«

»O gospodu Maitlandu?«

»Ekscentričen, hm? Ko bi še le vedeš, kako!«

Ko je voz obstal pred Caverley palačo, se je Elk zdramil iz svojega razmišljanja ter vprašal: »Kaj ste pravzaprav, gospod Broad?«

»Deset vprašanj Vam prepustim,« se je ta veselo smejal, ko sta stopila iz voza.

»Trajni agent,« je menil Elk promptno.

»Napačno! Jaz sem privatni detektiv in pečam se s proučevanjem zločinskihi kategorij. Hočete li z menoj in popiti čašo piva?«

»Hočem, piti pa nočem,« je dejal Elk. »To se pravi nočem, če bi mi ponudili gin z oranžami, ker sem si na svojem potovanju po Zedinjenih državah prikvaril želodec.«

Broad je vtaknil ključ v ključavnico svojih stanovanjskih vrat, ko mu je Elk naenkrat položil roko na ramo.

»Ne odprite vrat,« je zašepetal. Broad ga je začudeno pogledal. Vse mišice v obrazu detektiva so bile napete.

»Zakaj ne?«

»Tak občutek imam. Rodom sem iz Škotske in mi imamo besedo »fey«, ki pomeni nekaj nadnaravnega.«

Broad je povsobil roko.

»Ali ste praznoverni ali se pa fante,« je menil.

»Za temi vratmi je nekaj, lahko bi nato prisegel.«

Elk je vzel Broadu ključ iz roke ter previdno odprl vrata z naglo kretnjo, ko je Broad potisnil na stran v varstvo stene. Trenutno se ni ničesar zgodilo. Potem je pa Elk skočil k stopnicam.

»Tecite, tecite,« je klical. Amerikanec je videl oblaček zelenkasto-rumene pare izza odprtih vrat ter sledil Elku.

Portir je ravno zapiral svojo ložo, ko je prišel Elk ter ga ves zasopel odričnil v stran.

»Ali lahko telefonirate v stanovanja?« je vprašal. »Dobro! Kličite takoj stanovalce pod III. nadstropjem ter jim recite, naj nikar ne odpirajo vrat. Naročite jim, naj ključavnice, poštno predate in vse špranje pri vratih takoj zamašijo in okna na stečaj odpré. Hiša je polna strupenega plina. Ne vprašujte, temveč storite, kar Vam pravim!«

(Dalje prihodnjik.)

Prispevajte za spomenik Kralju Petru v Mariboru

Dunaiski veleseim

(Wienermesse)

2. do 8. sept. 1928 (v rotundi do 9. sept.)**Posebne prireditve:**

Tehnične novosti in iznajdbe. — Mednarodna pristaniška razstava. — Reklamna razstava. — Dunaiski modni salon za kožuvinno. — Razstava živil in naslad. — Vzorčna razstava poljedelstva in gozdarstva.

Prvi avstrijski živinski sejem

(4. do 6. septembra 1928)

Razstava plemenske živine. — Razstava klavne živine. — Razstava konj.

Brez vizuma!

1475

S sejmsko izkaznico in potnim listom prost prehod čez avstrijsko mejo. Ogrski prehodni vizum se dobi proti predložitvi sejmskih izkaznic na meji.

Znatno znižane voznine na vseh jugosl., avstr. in ogrskih železnicah, na Donavi, Jadran, morju in zračnih progah. Pojasnila vseh vrst, kakor tudi sejmske izkaznice (po 40 Din) se dobe pri

WIENER MESSE A. G., WIEN VII.,

kakor tudi — dokler traja lipski jesenski sejem — pri informacijski pisarni v Leipzigu, Ostrer. Messhaus in vseh častnih zastopništvih:

Maribor: Filijalka Ljubljanske kreditne banke.
Prvi jugosl. Transport d. d. Schenker & Co.
Meljska ulica 16.
Tujsko-prometna zveza za Mariborsko oblast.

V KAVARNI EVROPA

dnevno krasen spored. Od 16. avg. naprej se predvaja Pat in Patachon ter Ballet Eriksen

spominjajte se CMD!**Oskrbnika za Mariborsko koč**

na Pohorju išče Mariborska podružnica SPD. Nastop s 1. oktobrom 1928. Potrebna kavčija oziroma garancija 50.000 Din. Prošnje do 25. avg. 1928 na podružnico SPD v Mariboru, Aleksandrova 35, kjer so razvidni tudi pogoji. 1539

Zahtevajte povsod „Večernik“

Mali oglasi, ki obliži v poročila in se objavijo na eni strani, vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zastava, dopisovanje in oglaševanje ali rednega znanja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Vse vrste moških in ženskih modnih nogavic od 5 Din naprej, samo pri J. Trpinu, Glavni trg, Maribor.

Stanovanje
iščem obstoječe iz dveh ali ene sobe v bližini Frančiškanske cerkve. Naslov v upravi. 1544

Mala branjerija
na prometnem kraju, radi bolezni po zelo nizki ceni na prodaj. — Naslov pove uprava lista. 1543

Sobo-in črkoslikanje
izvršuje po ceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2. 1348

Rožnata foulard svila
za poletne obleke od 68 Din naprej pri J. Trpinu, Maribor, Glavni trg 17.

Kupim staro zlato
srebrni denar, umetno zobovje po najvišjih cenah. — Uger-jev sin, urar in juvelir, Maribor, Gosposka ulica 15. X
Trajne kodre po najnovšem sistemu.

NI VSEENO

katero znamko kolesa si kupite. Vedeti morate, da so kolesa po Din 2300.—, 1600.— in 1000.—. Varujte se najcenejših koles, ker se podražijo vsled popravil.

Kupite samo

STEYR-WAFFENRAD

z dve letnim jamstvom.

Glavno zastopstvo in zaloga

3107

Bogomir Divjak, Maribor, Glav. trg 17**ORANZADA PATRIA**

Citronada in Mandarinka „Patria“ so najfinejši naravni sadni sok. Stalna zaloga je pri

JAKOBU PERHAVEC, MARIBOR, GOSPOSKA 19

tovarna za izdelovanje likerjev, dezertnih vin in sirupov.

Na drobno!

Na debelo!

XVI